Global Strike for Future
Stockholm 15 mars 2019

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholms universitet

SÖDERTÖRNS HÖGSKOLA | STOCKHOLM
sh.se

UPPSALA UNIVERSITET

Några resultat från en enkätundersökning bland demonstrationsdeltagarna i Global Strike for Future i Stockholm 15 mars 2019

Mattias Wahlström, Göteborgs universitet
Magnus Wennerhag, Södertörns högskola
Joost de Moor, Stockholms universitet
Katrin Uba och Per Adman, Uppsala universitet

Vår undersökning

Med sin skolstrejk utanför riksdagen den 20 augusti 2018 initierade svenska Greta Thunberg vad som kommit att bli en global klimatkampanj bland skolungdomar. Den 15 mars i år organiserade kampanjen vad som tycks vara historiens hittills största globalt koordinerade ungdomsprotest, med närmare 2000 manifestationer i nästan 100 länder världen över.

För att undersöka vilka som deltar i dessa protester och vad de anser i klimatfrågan genomförde forskare i tio europeiska länder en samordnad enkätutdelning till deltagare i klimatprotester den 15 mars. I Sverige genomfördes undersökningar i Stockholm och Malmö.

Vid undersökningarna användes samma metod som tidigare använts inom det internationella forskningsprojektet ”Caught in the act of protest: Contextualizing contestation”, som hittills genomfört mer än 100 enkätundersökningar i olika länder. Vid enkätundersökningen användes en standardiserad metod för att garantera att alla demonstrationsdeltagare hade samma chans att få en enkät.

Vår metod

Vid alla undersökningar användes en standardiserad metod för att garantera att alla demonstrationsdeltagare hade samma chans att få en enkät. Beroende på demonstrationens storlek, fick exempelvis var tionde deltagare en lapp med ett en adress till en webbenkät samt ett unikt lösenord. I undersökningen i Malmö fick dock i princip alla deltagare en enkät, eftersom antalet deltagare var färre än 1 000.

Vår metod inbegrep även att cirka var femte person på plats intervjuades om några korta frågor, bland annat om ålder, utbildning och tidigare demonstrationserfarenhet. Detta gör det möjligt att i efterhand undersöka huruvida olika grupper i samma utsträckning genomförde webbenkäten och säkerställa att undersökningen skapade representativa data.

De deltagare i demonstrationen som fick en enkätlapp och var under 15 år fick samtidigt ett intyg deras föräldrar kunde fylla i, för att ge tillstånd till sitt barns medverkan i undersökningen. När vi fick detta ifyllda intyg skickade vi ett nytt unikt lösenord som gjorde det möjligt för dessa demonstrationsdeltagare att fylla i webbenkäten.

De undersökta klimatprotesterna

Vid de elva demonstrationerna delades sammanlagt 9 293 enkätlappar ut, och av dessa fylldes 1 890 webbenkäter i. Det innebär en genomsnittlig svarsfrekvens på 20%, vilket är relativt bra med tanke på att det inte var möjligt att sända någon påminnelse till de som slumpvis valdes ut att besvara enkäten under demonstrationen.

Stad, land	Antal deltagare enligt forskarteamen	Antal utdelade enkäter	Antal genomförda kortintervjuer	Antal besvarade enkäter	Svarsfrekvens (%)
Berlin, Tyskland	15 000 till 25 000	1202	249	204	17
Bremen, Tyskland	5 000 till 6 000	998	89	151	15
Bryssel, Belgien	30 000 till 35 000	733	140	166	23
Florens, Italien	10 000 till 30 000	1000	0	195	20
Genève, Schweiz	5 000 till 6 000	1000	103	154	15
Lausanne, Schweiz	12 000 till 15 000	1000	152	184	18
Malmö, Sverige	600 till 650	528	95	116	22
Manchester, Storbritannien	ca 800	398	76	100	25
Stockholm, Sverige	**3 000 till 5 000**	**588**	**108**	**178**	**30**
Warszawa, Polen	6 700	916	170	220	24
Wien. Österrike	15 000 till 25 000	930	180	156	17

Jämförelsedata

I vissa av figurerna jämför vi resultaten från undersökningen i Stockholm med tidigare enkätundersökningar som gjorts med samma metod vid andra typer av demonstrationer i Stockholm.
Nedan presenteras mer information om dessa demonstrationer.

	Datum	Antal deltagare enligt medierna	Antal utdelade enkäter	Antal kort-intervjuer	Antal besvarade enkäter	Svars-frekvens (%)
Första maj, Socialdemokraterna och LO	1 maj 2010	6 000	429	48	176	41
Första maj, Vänsterpartiet	1 maj 2010	10 000	430	53	167	39
Antirasistisk demonstration (mot SD)	4 oktober 2010	4 500	668	131	191	29
Antikärnkraftsdemonstration (efter Fukushima)	26 april 2011	1 000	718	133	279	39
Stockholm Pride	2 augusti 2014	60 000	810	158	238	29

Preliminära resultat för enkätundersökning av deltagarna i Global Strike for Future

Stockholm 15 mars 2019

Hur vi presenterar resultaten

I det följande redovisar vi några preliminära resultat från den enkätundersökning som genomfördes i Stockholm.

För många av figurerna redovisar vi fördelningen uppdelat på de deltagare i klimatprotesten som studerar i grundskolan eller gymnasiet och övriga deltagare.

I vissa av figurerna jämför vi resultaten från undersökningen i Stockholm med tidigare enkätundersökningar som gjorts med samma metod vid andra typer av demonstrationer i Stockholm, samt med motsvarande undersökning som vid klimatprotesten samma dag i Malmö och i andra europeiska städer.

Genomgående visar vi data för dem som fyllt i webbenkäten.
För deltagarnas ålder visar vi dock även resultaten för dem som svarade på den muntliga kortintervjun.

Andelen elever i grundskola eller gymnasium

● Elev i grundskolan eller gymnasiet ● Övriga deltagare

Alla deltagare

(N=178)

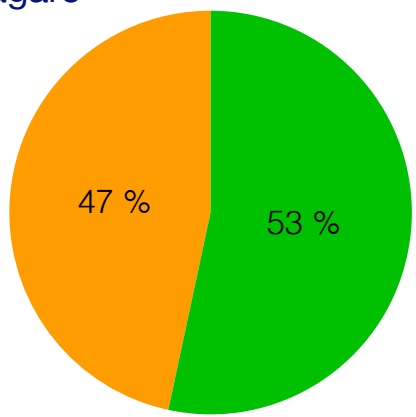

I gruppen 12–19 år var alla utom 2 personer elever i grundskola eller gymnasium.

Andra Global Strike for Future-demonstrationer i Europa 15 mars 2019

● Elev/student som är yngre än 20 år ● Övriga deltagare

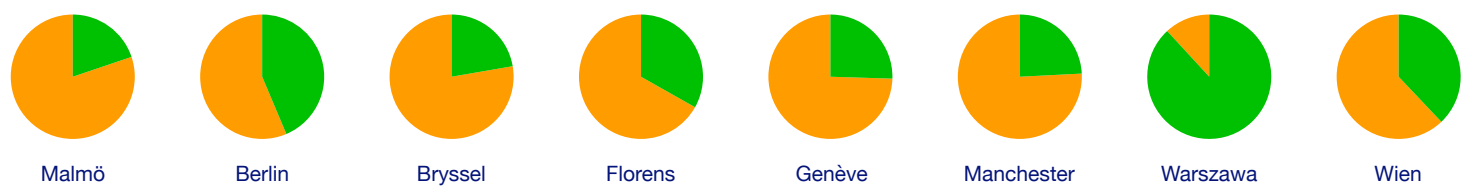

Även om protesterna under Global Strike for Future har kopplats till ungdomars skolstrejkande för klimatet visar enkätundersökningen att andelen vuxna var tämligen stor i de undersökta städerna, med undantag för Warszawa.

I Stockholm var en knapp majoritet av de som besvarade webbenkäten ungdomar som antingen gick i grundskola eller gymnasium.

Det bör noteras att studenter på högskola och universitet här räknas till kategorin ”övriga”.

Som vi ska återkomma till är det också troligt att bortfallet överlag är större bland de yngsta ålders-kategorierna, varför den verkliga andelen skolungdomar i enkäten kan antas ha varit något större än de siffror webbenkäten visar.

Ålder

Under 15 år · 15-19 år · 20-35 år · 36-65 år · Över 65 år

Alla deltagare som svarade på webbenkät

(N=178)

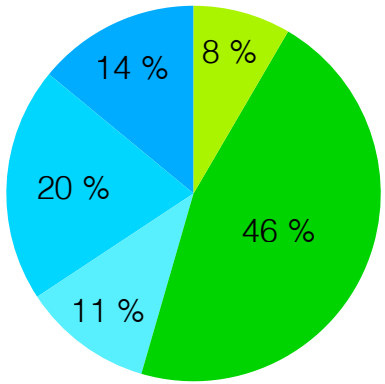

Alla deltagare som svarade på kortintervju

(N=108)

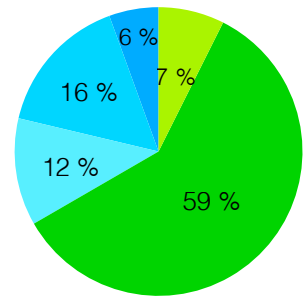

Andra demonstrationer i Stockholm…

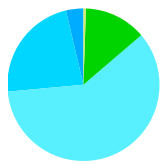

Antirasistisk demonstration 2010

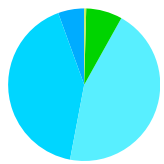

Stockholm Pride 2014

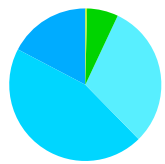

Antikärnkrafts-demonstration 2011

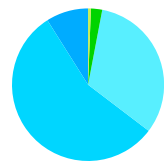

Första maj Vänsterpartiet 2010

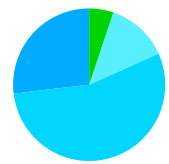

Första maj S och LO 2010

…och Malmö

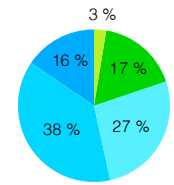

Global Strike for Future Malmö 15 mars 2019

Även om andelen deltagare som var 20 eller äldre var förhållandevis stor i Stockholm var en majoritet av deltagarna yngre än 20 år.

Bland dem som svarade på den muntligt genomförda kortintervjun under demonstrationen (som hade ett mycket lågt bortfall) var andelen unga ännu högre: två tredjedelar.
Detta talar för att bortfallet bland dem som svarade på webbenkäten var större bland de yngre deltagarna, vilket är ett vanligt mönster i enkät-undersökningar. Vi kommer därför att särredovisa procenttalen för skolelever respektive övriga deltagare.

I jämförelse med andra typer av demonstrationer i Stockholm är också andelen unga i Global Strike for Future mycket högre. Bland de som svarade på webbenkäten i motsvarande demonstration i Malmö var de vuxna i stället i majoritet.

Könsidentitet

Man · Kvinna · Annan könsidentitet

Elev i grundskola eller gymnasiet

(N=75)

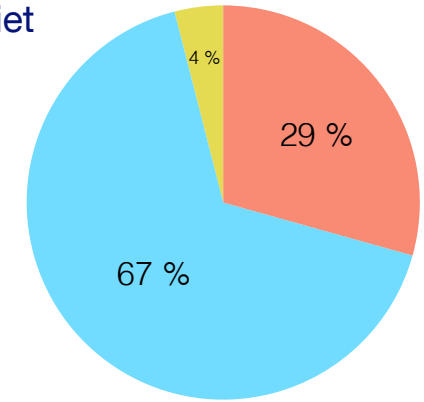

Övriga deltagare

(N=81)

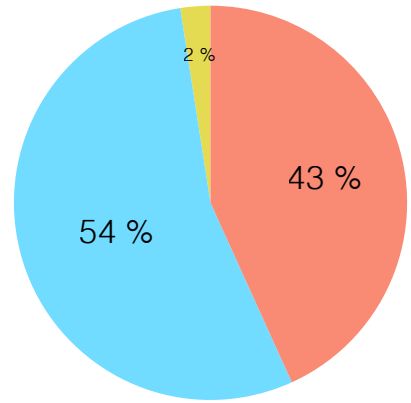

Andra demonstrationer i Stockholm…

Antirasistisk demonstration 2010

Stockholm Pride 2014

Antikärnkrafts-demonstration 2011

Första maj Vänsterpartiet 2010

Första maj S och LO 2010

…och Malmö

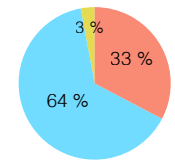

Global Strike for Future Malmö 15 mars 2019

Demonstrationen dominerades klart av kvinnor/flickor, i synnerhet i kategorin elever i grundskola eller gymnasium. Detta är ett mönster som även gäller andra demonstrationer i Stockholm.

Det bör noteras att denna fråga enbart hade två alternativ i de enkät-undersökningar som genomfördes innan 2014.

Utbildningsnivå – Pågående utbildning eller högsta uppnådda

Grundskola · Gymnasium · Universitet eller högskola · Annan utbildning

Alla deltagare

(N=156)

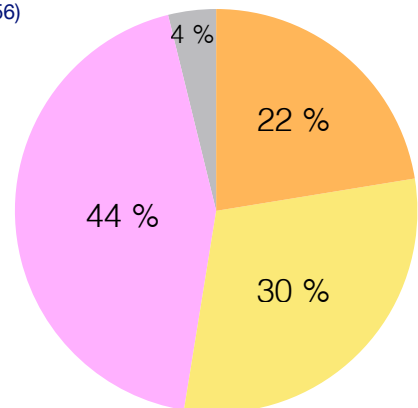

Andel universitetsutbildade föräldrar till elever i grundskola eller gymnasium

(N=73)

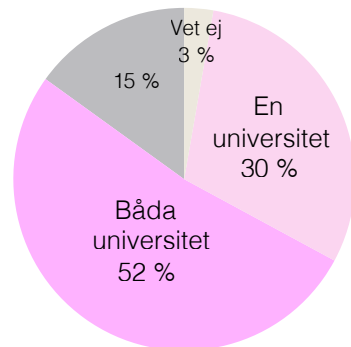

Andra demonstrationer i Stockholm…

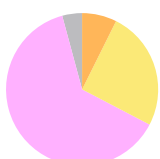

Antirasistisk demonstration 2010

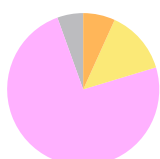

Stockholm Pride 2014

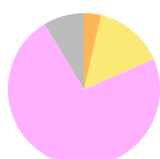

Antikärnkrafts-demonstration 2011

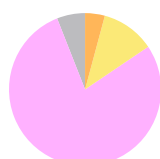

Första maj Vänsterpartiet 2010

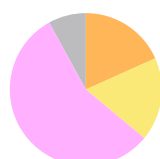

Första maj S och LO 2010

…och Malmö

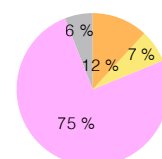

Global Strike for Future Malmö 15 mars 2019

Med tanke på den stora andelen skolungdomar så var deltagarnas utbildningsnivå (som avser pågående eller avslutad utbildning) påtagligt hög.

Detta mönster känns igen från andra typer av politiskt deltagande. Det är överlag mer sannolikt att personer med högre utbildningsnivå deltar i förenings-aktiviteter och engagerar sig politiskt.

Den stora andelen universitetsutbildade märks också i andra undersökta demonstrationer i Stockholm.

Bland skolungdomarna hade fler än fyra av fem minst en förälder med pågående eller avslutad universitetsutbildning.

Tidigare demonstrationserfarenhet

Hur många gånger man demonstrerat tidigare (%)

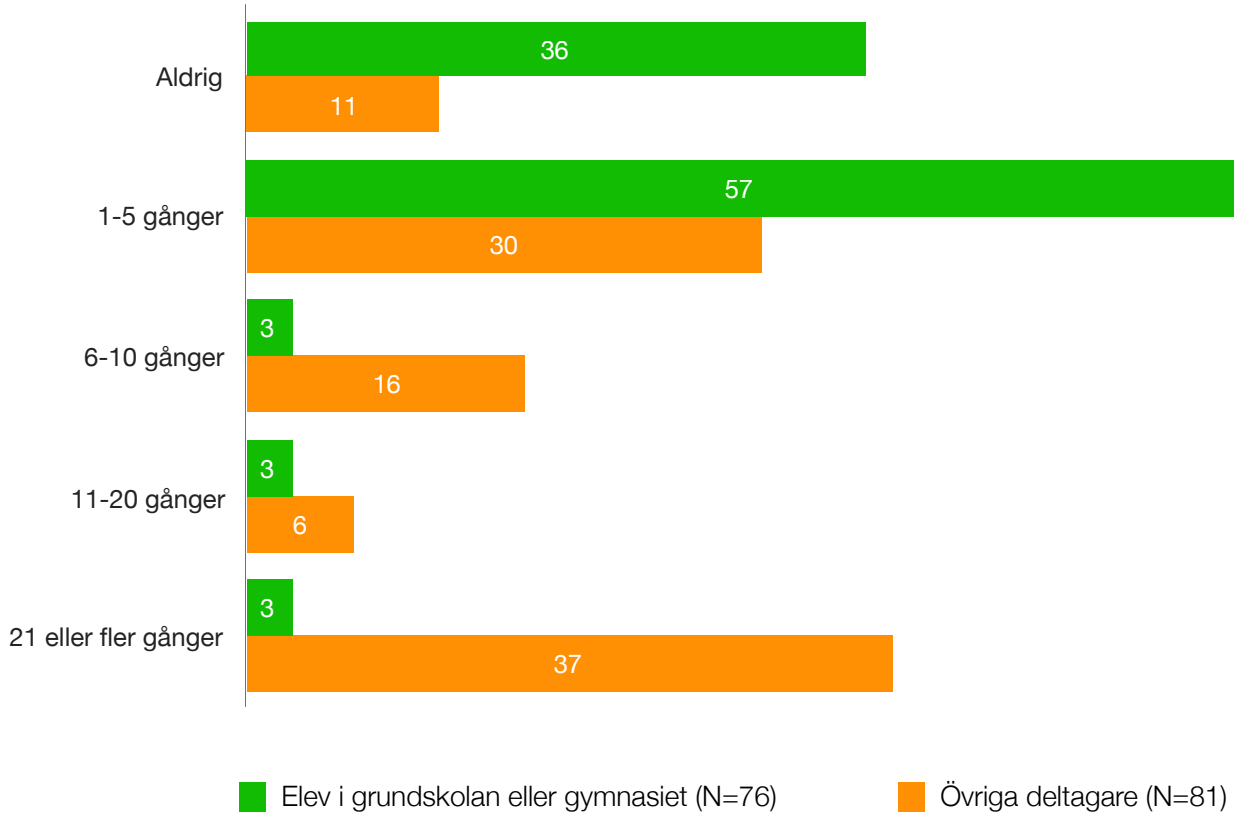

Bland de vuxna deltagarna hade en stor andel tidigare erfarenheter av att demonstrera. Mer än en tredjedel hade demonstrerat fler än 20 gånger i sitt liv.

Bland skolungdomarna var andelen förstagångsdemonstranter större än en tredjedel. Majoriteten hade demonstrerat åtminstone någon gång.

Organisationsmedlemskap

Medlemskap i olika typer av organisationer under de senaste 12 månaderna (%)

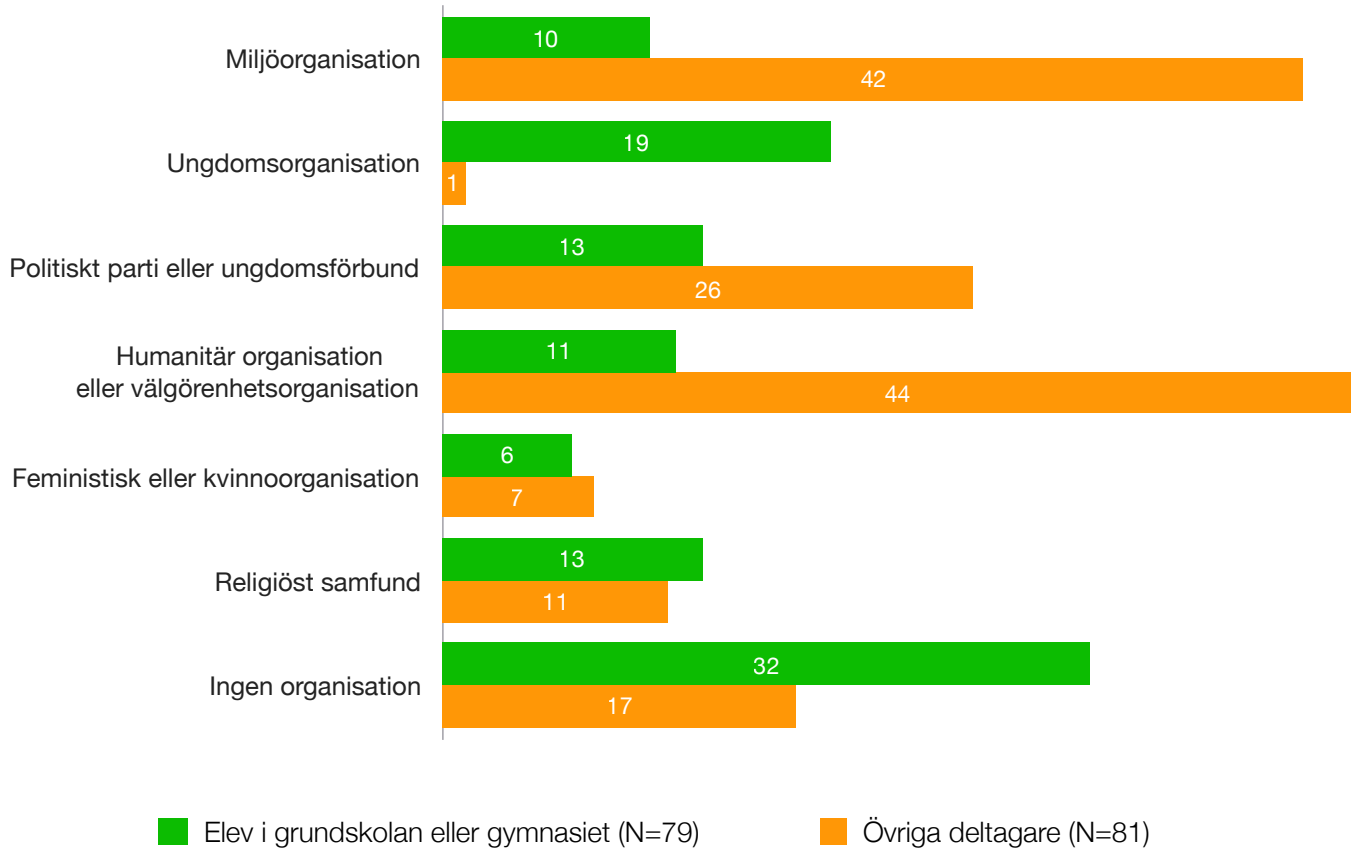

Bland vuxna demonstrationsdeltagare var andelen som var medlem i organisationer påtagligt hög, men bland skolungdomarna var andelen lägre.

Detta antyder att de protesterande skolungdomarna var ganska brett rekryterade, medan de vuxna i högre grad var organisationsaktiva, i synnerhet inom miljöorganisationer.

Informationkanaler

Hur fick du reda på att demonstrationen skulle genomföras? (%)

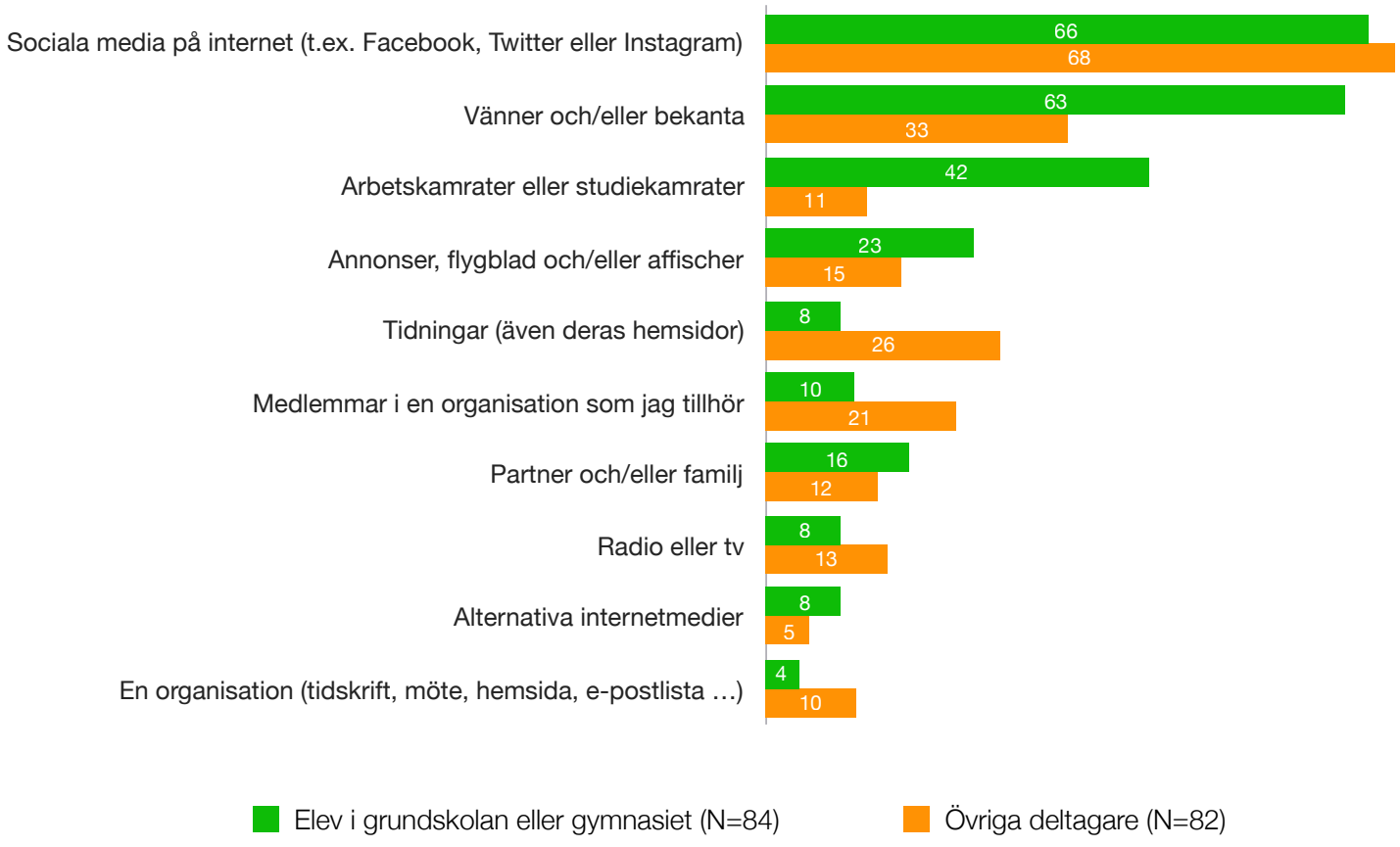

Sociala medier var uppenbart en mycket viktig informationskanal för deltagarna i Global Strike for Future. För de vuxna var denna informationskälla den i särklass viktigaste.

Skolungdomarna fick även i hög grad information om demonstrationen av sina vänner och studiekamrater.

De vuxnas högre grad av organisationstillhörighet återspeglas i att information från organisationer och dess medlemmar var viktigare för vuxna.

Erfarenheter av att påverka politik och samhälle

Har under de senaste 12 månaderna gjort något av nedanstående (%)

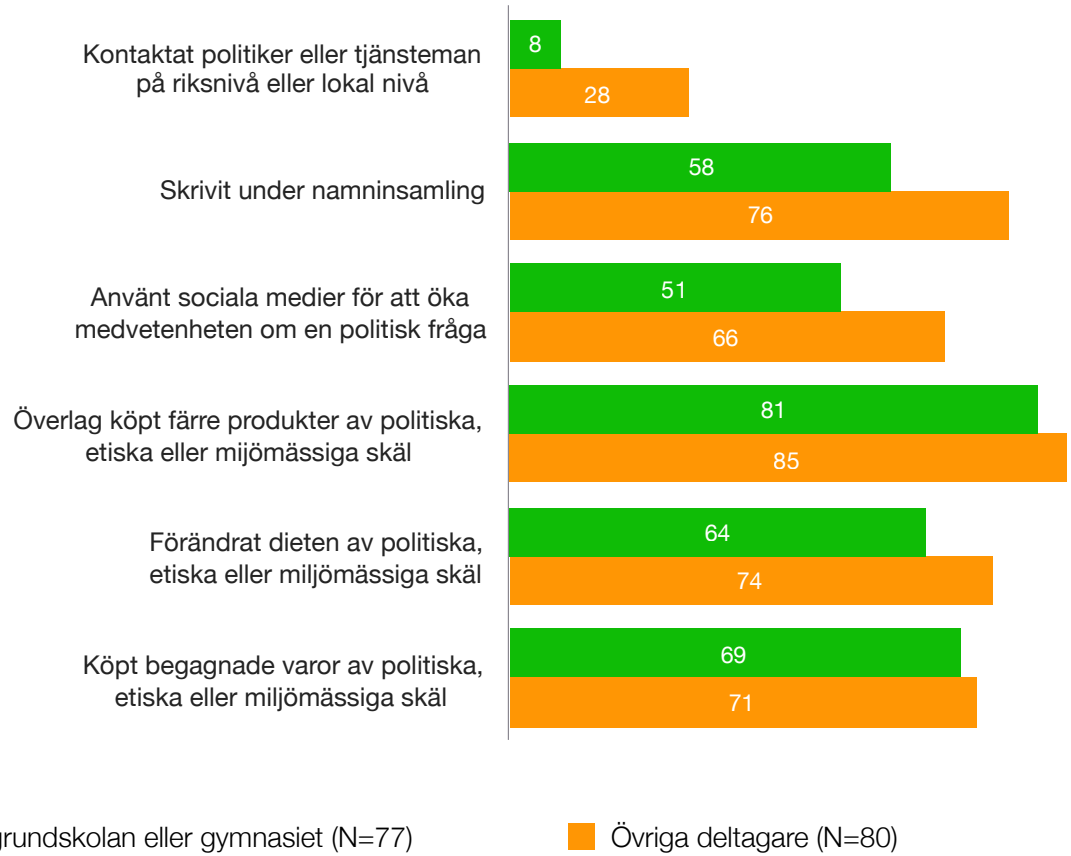

En stor andel av deltagarna har försökt att förändra sin egen livshållning, av politiska, etiska eller miljömässiga skäl.

En majoritet av deltagarna har skrivit under namninsamlingar eller använt sociala medier för att påverka andra i politiska frågor.

De vuxna deltagarna har något större erfarenhet av att påverka politik och samhälle.

Partisympatier

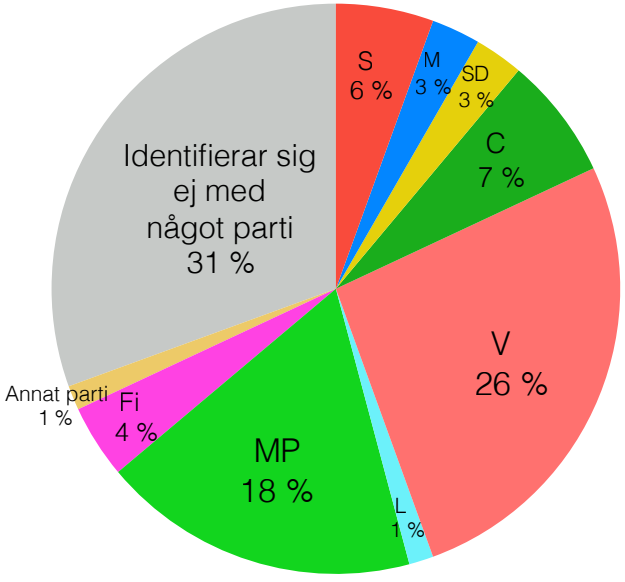

Elev i grundskolan eller gymnasiet

(N=72)

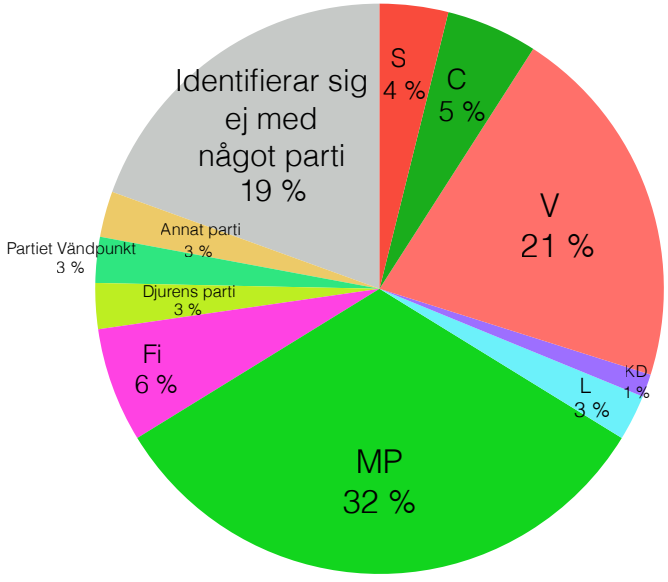

Övriga deltagare

(N=77)

Andra demonstrationer i Stockholm…

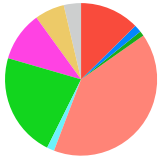

Antirasistisk demonstration 2010

Stockholm Pride 2014

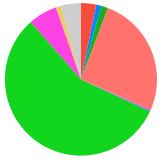

Antikärnkrafts-demonstration 2011

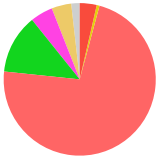

Första maj Vänsterpartiet 2010

Första maj S och LO 2010

…och Malmö

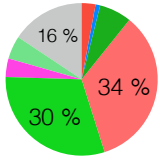

Global Strike for Future Malmö 15 mars 2019

De politiska partier som störst andel sympatiserar med var Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Samtidigt uppgav en stor andel att de inte identifierar sig med något parti alls.

Att demonstrationsdeltagare i större utsträckning sympatiserar med partier på vänsterkanten är ett allmänt mönster, både i Sverige och andra europeiska länder.

I jämförelse med de vuxna är andelen som sympatiserar med borgerliga partier något högre bland skol-ungdomarna, samtidigt som elever i grundskola och gymnasium i större utsträckning inte identifierar sig med något parti alls.

Greta Thunbergs betydelse (1)

I vilken utsträckning har Greta Thunberg… (%)

…gjort dig mer intresserad av klimatfrågan?

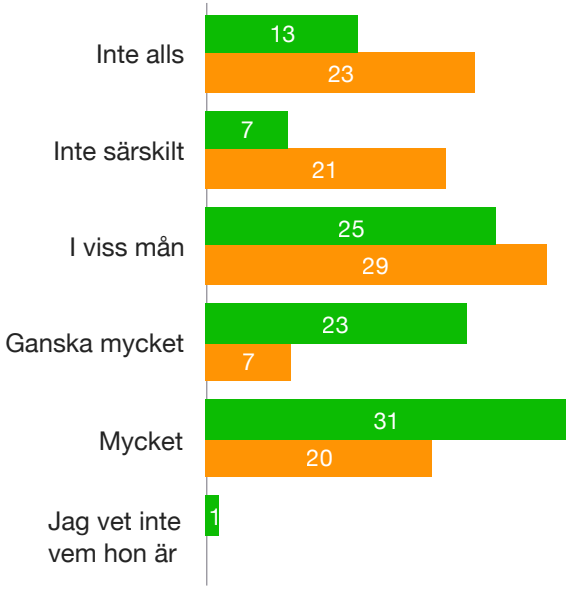

…påverkat ditt beslut att delta i klimatstrejken den 15 mars?

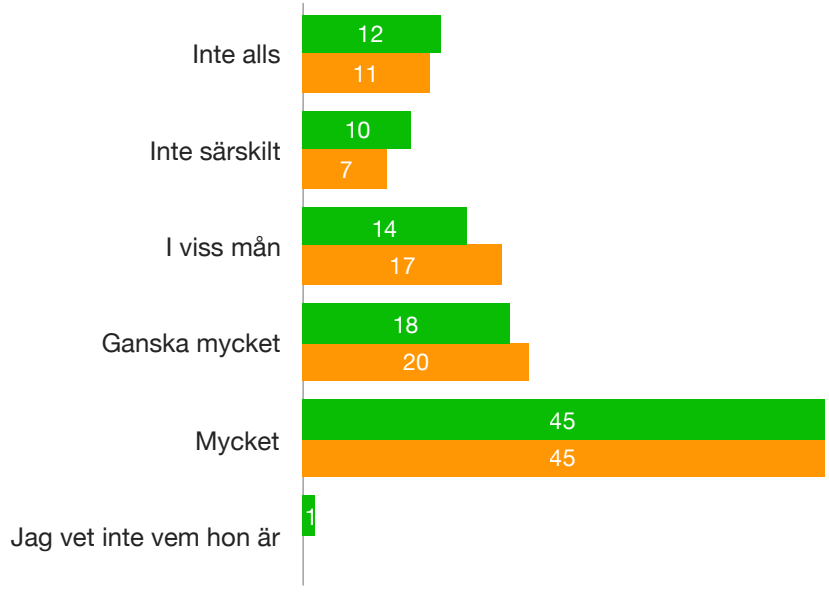

Elev i grundskolan eller gymnasiet (N=84)

Övriga deltagare (N=82)

Det är tydligt att Greta Thunberg av många sågs som viktig för deras beslut att delta i Global Strike for Future.

I synnerhet för skoleleverna har hon även fungerat som en ögonöppnare som gjort dem mer intresserade av klimatfrågan. Även om vuxna deltagare i högre grad tycks haft ett stort intresse för klimatfrågor redan tidigare, är det ändå påtagligt många som menar att Thunberg har gjort dem mer intresserade av klimatfrågan.

Greta Thunbergs betydelse (2)

I vilken utsträckning har Greta Thunberg gjort dig mer intresserad av klimatfrågan? (%)

– Jämförelse med enkätundersökningar i andra städer

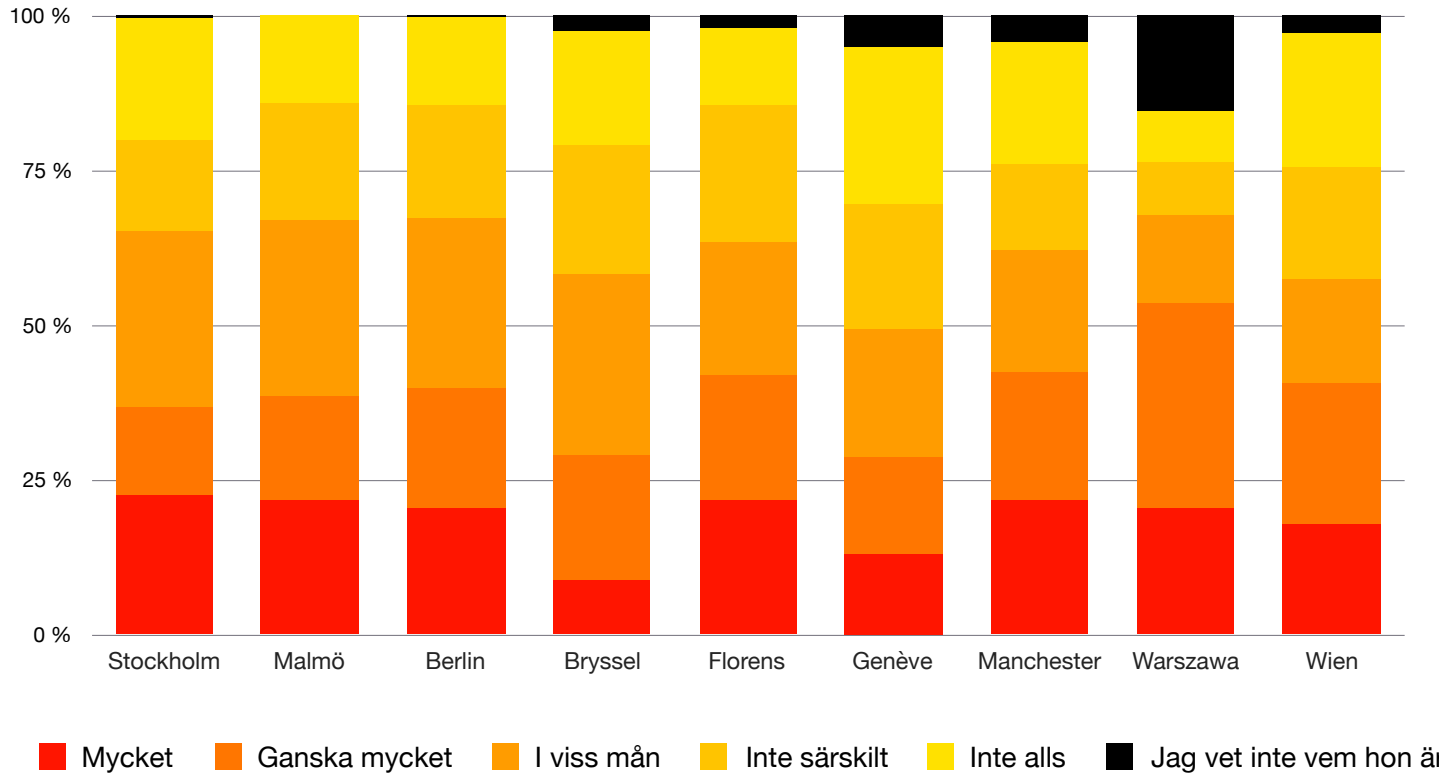

I internationell jämförelse tycks Greta Thunberg haft en liknande betydelse för protestdeltagarnas klimatintresse – både i Sverige och andra europeiska länder.

Med sin stora andel skolungdomar sticker Warszawa ut med både en hög andel deltagare som anser att Thunberg varit ganska eller mycket viktig för deras klimatintresse, samtidigt som en relativt stor andel inte alls kände till henne tidigare.

Greta Thunbergs betydelse (3)

I vilken utsträckning har Greta Thunberg påverkat ditt beslut att delta i klimatstrejken den 15 mars? (%)

– Jämförelse med enkätundersökningar i andra städer

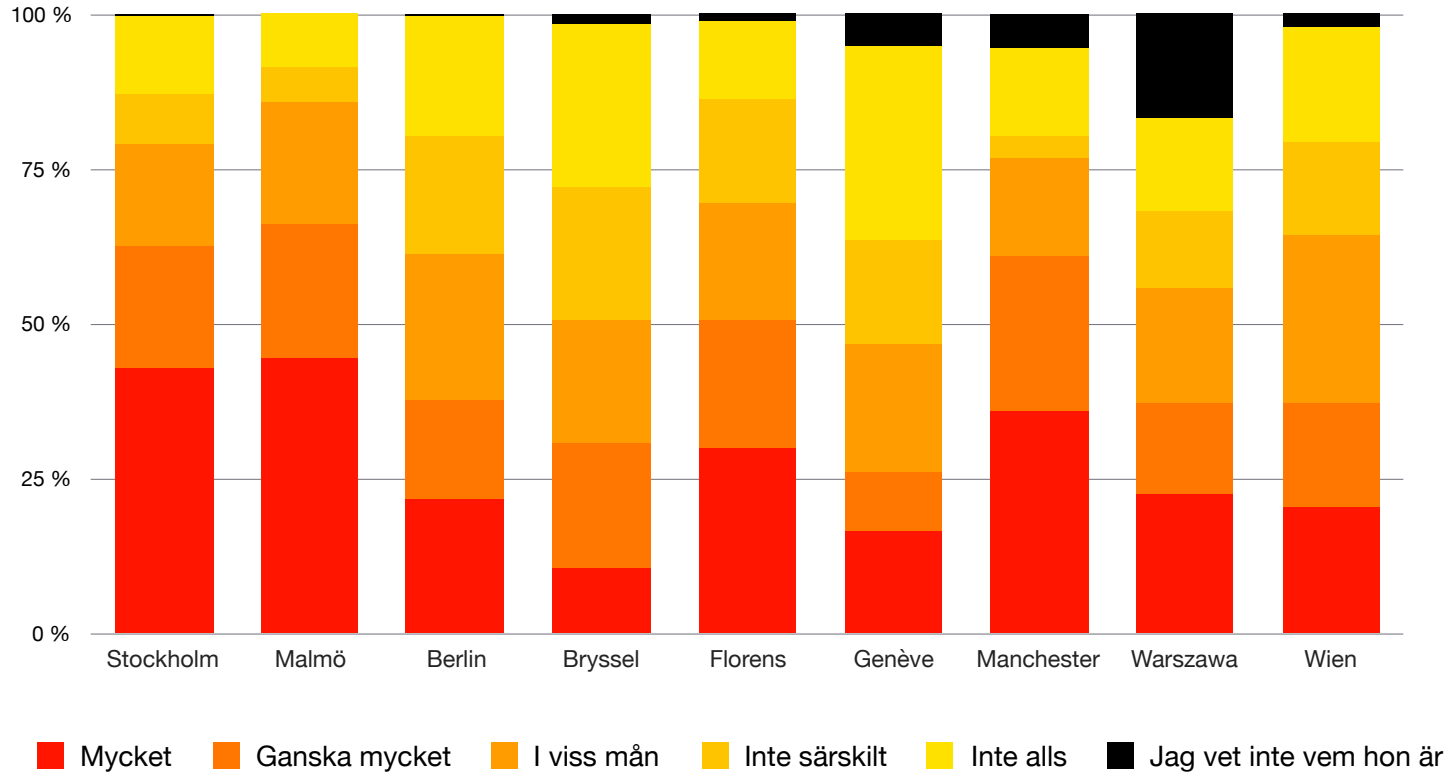

Det övergripande mönstret på internationell nivå märks även i svaren på frågan om Greta Thunbergs betydelse för deltagarnas beslut att delta i klimatstrejken.

De städer där Greta haft störst betydelse för deltagandet i Global Strike for Future är Stockholm, Malmö, Manchester och Florens.

Hur klimatförändringarna kan stoppas

I vilken utsträckning instämmer du i följande påståenden? (%)

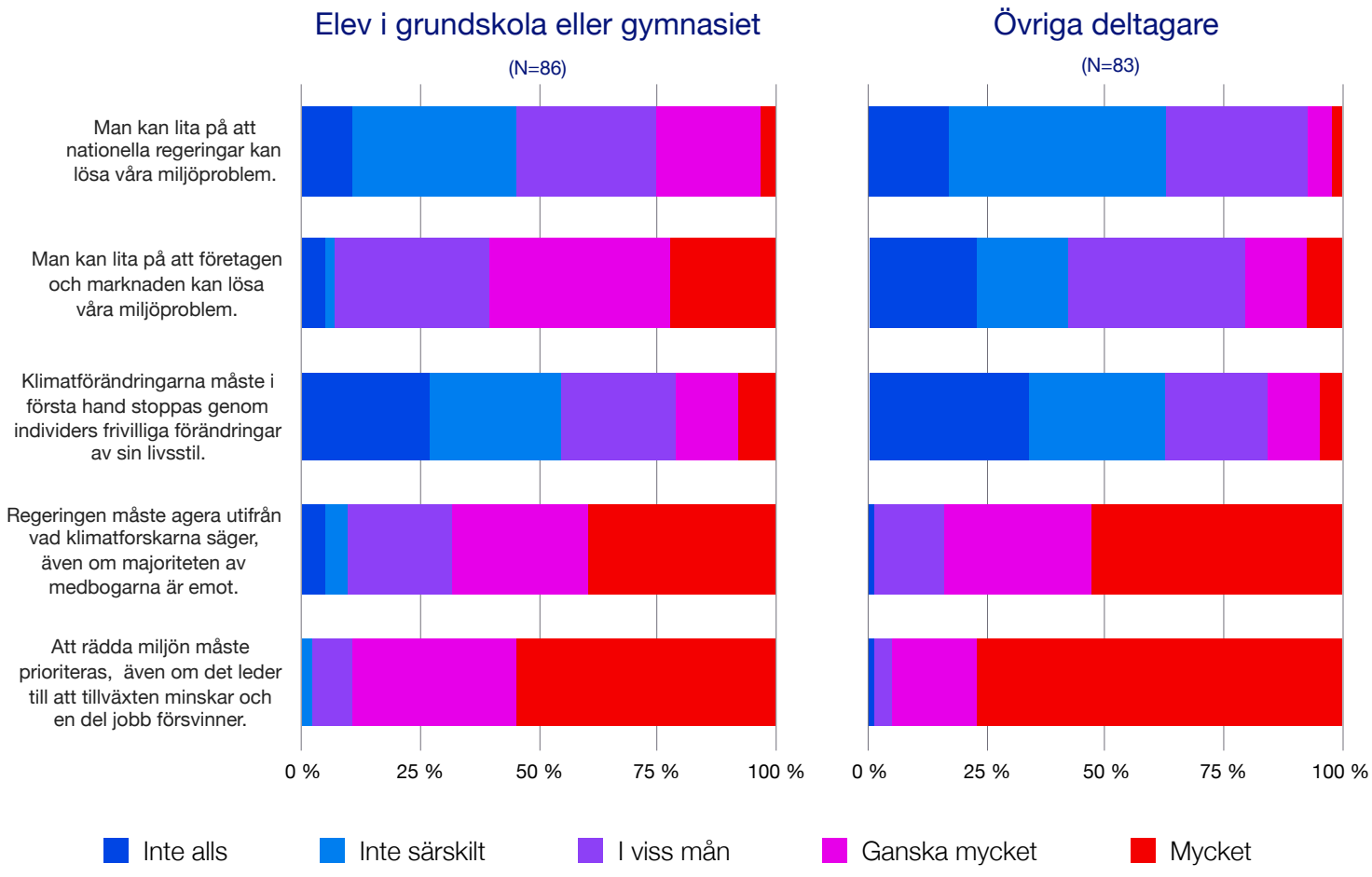

Deltagarnas tillit till nationella regeringars förmåga att lösa klimatproblemen var påtagligt låg, liksom deras tro att klimatproblemen främst bör lösas genom enskilda individers förändrade livsstilsval.

Bland de vuxna deltagarna menade en liten andel att företag och marknaden kan lösa klimatproblemen, medan andelen som tyckte detta var större bland skolungdomarna.

För många deltagare har miljöfrågan mycket hög prioritet. Även om jobb och tillväxt hotas, menar de flesta att åtgärder för att rädda miljön måste ges företräde.

En anmärkningsvärt stor andel av deltagarna menar även att politikerna främst måste lyssna på klimatforskarnas ord, oavsett vad folkflertalet tycker i dessa frågor.

Kontaktuppgifter

Har du frågor kontakta gärna någon av nedanstående:

Mattias Wahlström, docent i sociologi, Göteborgs universitet
E-post: mattias.wahlstrom@socav.gu.se
Telefon: 031-786 48 30

Magnus Wennerhag, professor i sociologi, Södertörns högskola
E-post: magnus.wennerhag@sh.se
Telefon: 08-608 48 45

För kontakter på engelska:
Joost de Moor, Postdoc in Political Science, Stockholm University
E-mail: joost.demoor@statsvet.su.se
Phone: +46 76 561 36 64

Övriga medverkande forskare:
Katrin Uba, docent i statsvetenskap, Uppsala universitet
Per Adman, docent i statsvetenskap, Uppsala universitet

Vi vill också tacka de studenter och kollegor som hjälpte oss att genomföra enkätundersökningen.